

Verbinden

1.1 De Facilitator of Change creëert bedding en ruimte voor een constructieve dialoog en neemt betrokkenen mee in veranderingsprocessen.

De Facilitator of Change (criteria bij deze leeruitkomst):

- Toont congruentie in gedrag en intentie;
- Werkt zonder oordeel, vanuit vertrouwen, met oog voor sociale en culturele aspecten van betrokkenen.

Hoe: beschouw de situatie door de ogen van de betrokkene. Pas gesprekstechnieken vanuit de responsieve methodologie toe.

Bijbehorende principes: relaties; reflexief domein.

Voor een basis zorgen

Kritisch Reflecteren

2.1 De Facilitator of Change en betrokkenen achterhalen ervaringen, wensen en overtuigingen.

De Facilitator of Change:

- Heeft actief contact met meerdere betrokkenen en benadert hen met gerichte en passende vragen over de situatie (eerst-orde observaties), aannames en overtuigingen (tweede-orde observaties);
- Luistert met oprechte aandacht;
- Herkent wereldbeelden en perspectieven.

Hoe: achterhaal de relevante betrokkenen (bijvoorbeeld m.b.v. de snowballing-techniek). Gespreksonderwerpen kun je bijvoorbeeld baseren op grensoordelen (zie Critical Systems Heuristics).

Bijbehorende principes: wereldbeelden; blinde vlekken; tweede-orde observatie.

Conceptueel Denken

3.1 De Facilitator of Change maakt de situatie en zijn complexiteit inzichtelijk voor en met alle betrokkenen.

De Facilitator of Change:

- Past beargumenteerd theorie, methodologieën en methoden toe;
- Abstraheert en schakelt;
- Benut een BoKS.

Hoe: beschrijf en visualiseer de huidige situatie met daarin de betrokkenen, onderlinge relaties, issues met als vereiste dat de betrokkenen zich er in herkennen (voorbeeld middels een rijk plaatje).

Bijbehorende principes: deel-geheel; feedbacklussen.

1.2 De Facilitator of Change faciliteert co-evolutie door co-creatie.

De Facilitator of Change:

- Smeedt een Coalition of the Willing;
- Organiseert co-creatie.

Hoe: organiseer validatiesessies waarin betrokkenen wereldbeelden accommoderen, zie de fase Discussing & debating uit de Soft Systems Methodology, en daarmee tot samenwerking komen.

Bijbehorende principes: principes bij 1.1; traditie.

2.2 De Facilitator of Change en betrokkenen overzien of vergroten het speelveld.

De Facilitator of Change:

- Erkent wereldbeelden en perspectieven op basis van kritisch systeemdenken;
- Accommodeert wereldbeelden;
- Maakt het proces en mogelijkheden van de situatie inzichtelijk.

Hoe: verrijk het overzicht van de situatie (bijvoorbeeld de visualisatie uit 3.1) met haalbare en wenselijke toekomstperspectieven.

Bijbehorende principes: principes bij 2.1; traditie.

3.2 De Facilitator of Change en betrokkenen identificeren mogelijke, breed gedragen verbeteringen.

De Facilitator of Change:

- Generaliseert, ziet verbanden met soortgelijke situaties en legt daarmee onderliggende structuren bloot;
- Brengt mogelijke gevolgen ervan in kaart; schetst scenario's.

Hoe: verrijk het overzicht van de situatie (bijvoorbeeld de visualisatie uit 3.1) met mogelijkheden tot veranderingen met behulp van de PQR-formule.

Bijbehorende principes: principes bij 3.1; PQR-formule; paradox, autonomie.

1.3 De Facilitator of Change en betrokkenen implementeren beargumenteerd wenselijk en cultureel haalbare verbeteringen.

De Facilitator of Change:

- Faciliteert duurzame inbedding van proces- en programmamanagement en governance in de situatie.

Hoe: identificeer met betrokkenen een of duurzaam proces voor co-evolutie door co-creatie naar aanleiding van en als vervolg op de situatie (zie sociale theorie van de Duurzame Samenlerende Maatschappij).

Bijbehorende principes: principes bij 1.2; "we got to move"; wederzijds begrip; gedeelde betekenis.

Samen zoeken naar 'de goede dingen'

2.3 De Facilitator of Change en betrokkenen identificeren de basis voor duurzame veranderingen.

De Facilitator of Change:

- Identificeert culturele identiteit en ethische uitgangspunten;
- Identificeert leidende principes.

Hoe: identificeer culturele identiteit en ethische uitgangspunten in de context van de situatie (zie sociale theorie van de Duurzame Samenlerende Maatschappij).

Bijbehorende principes: principes bij 2.1; "we got to move"; wederzijds begrip; gedeelde betekenis.

3.3 De Facilitator of Change stelt wenselijke en cultureel haalbare ontwikkelingen voor.

De Facilitator of Change:

- Formuleert beargumenteerd wenselijke verbeteringen;
- Deelt inzichten met betrokkenen en borgt geleerde lessen op een BoKS.

Hoe: formuleer geleerde lessen in de vorm van leidende principes en afwegingskaders en in de context van de situatie (zie sociale theorie van de Duurzame Samenlerende Maatschappij).

Bijbehorende principes: principes bij 3.2; "we got to move"; wederzijds begrip; gedeelde betekenis.